

vált ki államalkotók részéről minden nemzettestvérrel szemben. Ugyanilyen döntő élményszerűséggel ismerte fel a kisebbségi ember, hogy a széles népi rétegekben, nevezetesen a parasztságban van meg a fenntartó erő, így azt kell a nemzeti küzdelem alaprétegévé tenni. Végül pedig az előítéletek és gátlások nélkül az új helyzetben a közösségért harcba induló ifjúság élménye egészítette ki a kisebbségi ember szellemi fegyverzetét s ez a három erő hasznos, lendületes építő munkát végezhet a hazai társadalom életében is. *Vájlak Sándor* miniszterelnökségi előadó a magyar birodalmi gondolatról szólott, megmutatva, hogy mennyire időszerű az ma is, mert hi is a Dunamedencében élő nemzetek, akármennyire távol jutottak is pillanatnyilag egymástól, lélekalkatukban rokonok, közös magatartás és érzésvilág jellemzi őket s megnyugvásra csak akkor tehetnek szert, ha megtalálják a birodalmi közösséget, amelyben eddig elért művelődési és gazdasági eredményeiket nemcsak megőrizhetik, hanem tovább is fejleszthetik. Erre a birodalmi küldetésre kell lelkileg felkészülnie a magyarságnak, ennek előőrsei a határon túl élő véreink. *Haltenberger Ince* a falumunka mindennapjaiból nyújtott egy-két igen jellemző mozzanatot, amelyek ékesen bizonyítják a magyar paraszt komoly hivatástudatát és éreit, megfontolt szellemi nagykorúságát. *András Károly*, az ÚJ ÉLET szerkesztője a volt kisebbségi magyarság fejlődési útját vázolta és megmutatta, mennyire készen áll ez a gárda ma is minden építő magyar megmozdulásra.

A vendéglátó diákok közül hárman az egyes előadások között a felvidéki költők verseiből szavaltak. Az ünnepély beköszöntőjét *Madácsy László* dr. a lelkes fiúk megértő osztályfőnöke mondotta, a zárószavakat viszont *Firbás Oszkár* dr. gimnáziumi igazgató. Kie-

melte, hogy a két legfontosabb nevelői tényező az iskola és a szülői ház mellett néha a hatalmas harmadiknak, az életnek is meg kell szólalnia az ifjúság előtt s a négy fiatal szellemi harcos által kifejezésre juttatott élményvilág elénk tárta a kisebbségi sorsba taszított nemzet rész hős küzdelmét, kitartását, életrealitását és cselekvő magyarságát. A hős életnek ez a személyes élménye példaadó erővel hat azokra, akik előtt megnyilatkozott s így az élet maga nevelhet, buzdíthat, erősíthet.

A szegedi Baross-gimnázium hetedikeseit dicséret illeti kezdeményezésükért, mert most, amikor már két visszatért ország rész magyarjai osztják meg a trianoni magyarsággal húszéves tapasztalataikat, a személyes megnyilatkozás lehetővé létele szolgálja a legeredményesebben a magyarság lelki összehangolódásának fennkölt ügyét.

Személyiség és nemzeti nevelés kérdése a finn pedagógiában.

E rendkívül időszerű kérdés történeti fejlődésével foglalkozik egy hosszabb tanulmányban *Stenius Martti*, a Kasvatusopillinen Aikakauskirja 1939. évi 3—5. számában. Fejtegetései központjában Cleve Zakariás Joachim áll, a finn pedagógiai tanszék első tanára. Megjegyzendő, hogy Finnország egyike volt az első államoknak, melyek külön pedagógiai tanszéket szerveztek. Cleve mintegy két évtizeden át irányította az ország nevelésügyi törekvéseit. Hegel evolúciós filozófiájának alapján állva a nevelés céljává az erkölcsi szokás szabadságát, az iskolai oktatás céljává pedig az igazságra-vezetést teszi. Fölfogása szerint ugyanis az öntudatos szellem csak azt akarhatja, amit objektív igazságnak ismert meg. Ész és akarat így egyesül személyiséggé, mely az ember szabad szellemi lényét alkotja, míg megkülönböztető jegyeit az egyéniség (individualitás) és az objektív tudás-

tartalom adja. Az erkölcsiség megvalósítása azonban csakis közösségi életben, első sorban az állam keretei között, tehát állampolgári minőségben lehetséges. Mivel pedig az objektív igazságra való törekvés *egyenlően azonos* a nemzeti öntudattal, az erkölcsi személyiség fogalma a nemzeti nevelés eszméjéhez vezet. Így lesz a nemzeti nevelés az iskola központi teendőjévé, annál is inkább, mert *igazság és szépség az anyanyelvben találja meg legvalószínűbb kifejezését*, ami azt jelenti, hogy az anyanyelv közvetíti legjobban az egyetemes emberi műveltséget is. Az iskola legfőbb feladata tehát a hazafias szellem kifejlesztése és megerősítése megfelelő tantárgyakon, elsősorban a történelmen és főként a vallástanon keresztül.

A középiskolai nevelés célkitűzései Finnországban.

A közösségi, társadalmi élethez nem elegendő a jó értelmi- és a jó szakképzettség, amit a finn közép- és főiskola nyújt. Egyéb tulajdonságok is szükségesek volnának ahhoz, amik azonban, sajnos, nem találhatóak az értelmiség körében sem nagyobb mértékben, mint másutt. Pedig a finn középiskolának is az lenne a feladata (vö. az angol és német középiskolákat), hogy az értelmiséget jellembeli tulajdonságaiban is a többi társadalmi réteg fölé emelje. Becsületesség és jóakarát, hit és hazaszeretet a társadalmi ember legfőbb és legfontosabb erénye s az erre nevelt jövőendő értelmiség meg tudná szüntetni a szakadékot a nemzet különböző rétegei között. Hiszen a nemzeti közösség szolgálata természetes feladata a tehetségesebbnek, sokkal inkább, mint a kevésbé tehetségeseznek. Az érzelmi és akaratú nevelés szempontjából a tanár egyénisége és az iskola szelleme döntő befolyású. Élje át a tanuló azt az igazságot, hogy az egyes ember

végző fokon a nemzetnek köszönheti létét és művelődési lehetőségeit: természetes tehát, hogy első sorban ennek a nemzetnek érdekeit kell szolgálnia. Valamint pedig az egyén testi-lelki képességeinek lehető teljességben való kifejlesztése a nemzet szolgálata, úgy viszont a nemzet sajátos tulajdonságainak megőrzése, ápolása az egész emberiség szolgálata. A középiskola főfeladata tehát tisztességes finnek — vezetők és vezetettek — nevelése, míg a tudás közvetítése (különböző tantárgyak formájában) csupán eszköznek tekintendő a cél elérésére.

A fül iskolázása a modern nyelvek tanításában.

Az iskolai nyelvtanítás legfőbb hibája, sőt veszedelme, a helytelen kiejtés. Mivel a tanárnak az idegen nyelv, melyet tanít, nem anyanyelve, nem beszéli, nem is beszélheti úgy, mint egy született német, francia, angol stb. Különösen áll ez a finnekre vonatkozólag, kiknek nyelvéből egész sereg, más európai nyelvekben gyakori, hang hiányzik. Így aztán a tanár beszéde alapján a tanítványokban pontatlan, hibás, sőt egészen rossz hangképek rögzíődnek, melyeket később igen nehéz, talán nem is lehet kijavítani. E hiba elkerülésére a Kasvatusopillinen Aikakuskirja cikkírója azt ajánlja, hogy a tanár lehetőleg minél kevesebbet beszéljen — az egyoldalú „előadások” teljesen mellőzendők — a helyett inkább adjon alkalmat a tanítványoknak a nyelv minél több szóbeli gyakorlására. E célra nagyon alkalmas könnyű színdarabok (leginkább vígjátékok) szerepek szerinti olvastatása, esetleg megtanulatása. Közben jó alkalma nyílik a tanárnak felhívni az osztály figyelmét a mondatmelódia, ütem, ritmus stb. sajátosságaira. Rádió és hanglemez segítségével vétele természetesen nagy mértékben növeli és biztosítja az eredményt.